

hidtil her i Landet har betragtet disse Forhold, og, saavidt jeg veed i andre Lande, har betragtet lignende. — Den ærede Rigsdagsmand har først fremsat en Bemærkning om, at Ingen vel tør paastaae, at det Brændeviins-Beskatningsystem som her omhandles, skulde være absolut rigtig. Hvad da den Form angaaer, under hvilken Brændeviinsbeskatningen agtes indført, da vil jeg aldeles ikke udtale mig bestemt for den ene eller den anden Form, skjøndt jeg personlig ogsaa i denne Henseende har en meget bestemt Mening; men forsaavidt der er Spørgsmaal om en Beskatning af Brændeviinsproductionen skulde være absolut rigtig i ethvert Land, da kunde jeg næsten fristes til at besvare dette med Ja og til at erklære, at medens jeg ellers paa ingen Maade er nogen Ven af indirecte Forbrugsafgifter, end ikke af Toldafgifter, og medens jeg gjerne, naar jeg blot anfaae det muligt, vilde see denne Slags Afgifter aldeles ophævede, dog ikke kunde ansee det onskeligt eller tilraadeligt, at Brændeviinsafgiften ophævedes. Jeg støtter mig i denne Henseende paa den Erfaring, som havest ikke alene her i Landet, men tillige i hele det øvrige Europa, om, at Brændeviinsbeskatningen virker gavnligt. For det Første virker den i moralisk Henseende, og skjøndt det vistnok ikke er Hovedhensigten ved en sliq Afgift at arbejde Moralen i Hænderne, saa bevirker den dog ogsaa i moralisk Henseende noget Godt idet den nemlig har en gavnlig Indflydelse paa Brændeviinsforbruget; thi, uagtet vel Brændevinen maa henregnes til den store Masse Fornødenheder, saa er den dog en af de Fornødenheder, som man maatte ønske den store Masse frigjorde sig for, saameget som muligt, og kan en Brændeviinsbeskatning bevirke, at Massen efterhaanden kaster sig paa andre for Sundheden og Velværen mindre skadelige Nydelsesmidler end Brændevinen, vilde det vistnok være klogt, at paalægge en saadan Afgift; men, til at bevirke dette, maatte der rigtignok udkræves en ganske anden høi Beskatning end den, der her er Spørgsmaal om. Men det er ikke blot fra denne Side betragtet, at Brændeviinsbeskatningen viser sin Gavnlighed; ogsaa betragtet fra det nationaloeconomiske Standpunkt, viser denne Beskatning sig

hensigtsmæssig, idet den alle Steder har vist sig at lede til at forhindre Spild af Materiale, medens der, hvor ingen saadan Beskatning har fundet Sted, meget almindeligt, en ikke ubetydelig Deel af Landets første Fornødenheder gaar til Spilde ved en uhensigtsmæssig Behandling. Den ærede Rigsdagsmand har naturligvis Lov til at have sin afvigende Mening i denne Henseende; men jeg tillader mig til Styrke for min fra hans aldeles modsatte Mening at paaberaabe mig, at min i alt Fald har den Fordeel at stemme overens med, hvad der er antaget i andre Lande og ogsaa hidtil har været antaget her i Landet; det er idetmindste første Gang, at jeg her hører den Sætning fremført, at en Brændeviinsbeskatning skulde være skadelig. Den ærede Rigsdagsmand har ogsaa antydnet, at det var af en Higen, man havde fundet paa, efter at bevirke Censartethed paa alle Sider og Kanter, man var ledet til at ville indføre Brændeviinsbeskatningen ogsaa paa Bornholm, og at dette dog ikke tidligere var faldet Regjeringen ind, da man eftertragtede Gjennemførelsen af en lignende Censartethed ved at ophæve Smugbrønderierne i Jylland. Den ærede Rigsdagsmand befinder sig i denne Henseende i en Vildfarelse; thi det var Regjeringen meget magtpaaliggende, netop paa selsamme Tid, den modarbejdede Smugbrønderierne i Jylland, ogsaa at tage alvorlig fat paa den bornholmiske Sag, idet den ønskede at faae Brændeviinsproductionsafgiften indført der, og en Regjerings-Autoritet, der i saa Henseende, støttede sig til den afdøde Konges personlige Anskuelse, fremførte, at man, uden alt Hensyn til Slesvig og Holsteen, uden alt Hensyn til de politiske Forhold, maatte eftertrægte at faae Brændeviinsproductionsafgiften indført paa Bornholm netop af de almindelige Grunde, som jeg har tilladt mig at fremhæve. Der aabenbarer sig altsaa ikke her paa nogen Maade nogen Censhedsstræben, som nu først skulde gjøre sig gjældende; tværtimod det, man her stræber henimod, har stadig ligget i Regjeringens Plan, og jeg kan gjerne sige, det har aldrig fra Regjeringens Side været underkastet nogen anden Tvivl end med Hensyn til det beleilige Tidspunkt, i hvilken Henseende Nogle have meent,